

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Director: Constantin Popp. ●●□●●● Redactor responsabil: Dr. Mihai Velicic.

Sumar:

Ceva despre bani și credit. — Datoriile de războiu. — Timbrarea cecurilor de înmatriculare în Registrul Comerțului. — O interesantă decizie a tribunalului Arad. — *Cronica*: în atenția firmelor importatoare și exportatoare. Cultura rațională a porumbului în Muntenia. Intre Germania și Jugoslavia. Guvernul Finlandez. Intre țările din Sud-Estul Europei.

Ceva despre bani și credit.

Forma cea mai perfectă a banului, este fără îndoială aurul. El reprezintă o valoare comparabilă, cu diferitele bunuri. Varietatea bogățiilor găsește în aur un termen unic la care pot fi reduse toate, putând fi astfel măsurate cu un singur etalon. Această proprietate a aurului, se bazează pe faptul, admis de oameni, că dispune de o valoare în el însuși.

Azi s'ar putea discuta adevărul acestei afirmații întrebând bunăoară care e motivul, pentru care omenirea a ajuns la această idee. „Raritatea”? e un motiv destul de slab, căci sunt atâtea lucruri rare fără valoare; „utilitatea”? care este, în afară de aceea care i-a fost atribuită de omenire (deci relativă) de a fi etalon de schimb? Care alt motiv ar putea justifica importanța și rolul mare pe care-l are aurul? E aproape imposibil de răspuns. Ne rămâne doar să constatăm faptul că aurul e azi cel mai perfect mijloc de plată, prin aceea că i se atribuie o valoare intrinsecă pe care nu o pierde nici

prin trecere de timp și nici prin împărțire în bucăți mai mici.

Plata cu aur, e forma cea mai ideală a unui schimb de mărfuri și cu toată evoluția în metodele de plăți, aurul rămâne la baza operațiunilor economice și azi.

Principalul defect al sistemului plății cu aur, este că el limitează transacțiunile comerciale la cantitatea de aur disponibil. Ori aurul, ori cât ar fi de mult, e insuficient pentru a face față nevoilor curente ale lumii afacerilor. Dacă acest sistem de plată exclusiv în aur ar fi fost menținut, viața economică ar fi rămas cu mulți zeci de ani în urmă.

Ca urmare la nevoile vieții economice au apărut forme noi de plată care să evite greutățile create de sistemul plății exclusive în aur. Cea dintâi este hârtia-monedă, care a fost la început numai o formă de ușurare a circulației aurului prin aceea că nu se mai cerea transferarea lui efectivă, ci numai a certificatelor doveditoare că aurul a fost depus într'un anumit loc de unde poate fi ori-când ridicat de posesorul hârtiei - moneta.

Cunoaște toată lumea cum dela hârtia-monetă s'a ajuns la moneda de hârtie, cum au apărut institutele de emisiune, care încep prin a emite hârtia ca acoperire 100% în aur și urmând apoi cu emisiuni de hârtie monetă, care să aibe o acoperire în aur tot mai redusă, restul neacoperit fiind garantat prin portofoliul

comercial sau hârtii de stat pe cari le define institutul de emisiune.

În măsura în care hârtia-monetă este emisă ca acoperire de efecte comerciale, institutul de emisiune creează „credit“, adică el pune în circulație bani, prin creditul pe care-l acordă celui ce prezintă polița de bancă. În loc să dea aur, institutul de emisiune, emite o hârtie, convertibilă în aur, dar care până când va fi prezentată la bancă pentru a fi schimbată în aur, circulă în cuprinsul economiei naționale sau internaționale, aducând reale faloase acesteia.

Institutele de emisiune deci, prin facultatea de a emite banenote, cu altă acoperire decât aurul, creează credit — mărind astfel totalul monetei aflate în circulație, fapt deosebit de favorabil pentru buna dezvoltare materială a unei țări.

În aparență facultatea de a crea credit, aparține Băncii de Emisiune, care conduce astfel piața financiară a țării. Numai ea are facultatea ca în anumite condițiuni să poată să emită ban hârtie monetă pe care o dă celor ce au nevoie de numerar și care hârtie are putere de plată față de toată lumea, fiind impusă chiar de stat.

Organizarea actuală a băncilor, particulare în special în țările anglo-saxone dau și acestora posibilitatea de a crea credit, de a mări prin proprii mijloace, circulația de valori de schimb în cadrul economiei înăuntrul căruia activează.

Fără a dispune de mijloace lichide, o bancă modernă poate acorda un credit unui client și acest lucru care pare ciudat, se realizează foarte simplu prin emiterea unui cec, fie de către bancă în favoarea clientului, fie de către client asupra băncii. În orice formă, clientul nu dispune de numerar, ci de un cec cu care plătește la rândul lui datoriile sale față de un particular sau o bancă. Aceste cecuri au în primul rând un rol de circulație, ele nu sunt destinate să fie schimbate imediat în numerar, ci să fie, la încheierea ciclului circulatoriu, depuse la o bancă, care față de banca emitentă face o simplă operație de debitare în cont. În cadrul unei economii dezvoltate, aceste debități devin reciproce și foarte numeroase, astfel încât a fost nevoie să se creeze institute speciale pentru lichidarea creanțelor reciproce dintre bănci și cari sunt

așa numitele Clearing house, Girozentrale, Verrechnungsstelle, etc. Rolul lor e acelaș, de a compensa creanțele dintre bănci ivite mai ales în urma operațiilor de emitere de cecuri ale clienților lor.

Acest rol al băncilor particulare este unul dintre cele mai interesante în cadrul actualului sistem economic. Un cec emis de un client asupra unei bănci, cu mențiunea precisă pe el „numai pentru compensare“ — nu implică nici o circulație de numărare efectiv, el neputând fi încasat în numărare, ci numai depus la o bancă pentru a fi creditat cu contravaloarea lui în cont. Aceste cecuri au o circulație care tinde să înlocuiască numărarea.

Această emisiune de cecuri poate deci crea la nesfârșit (teoretic) credit după cum vom încerca să arătăm mai jos, cu o mică istorioară. Până acolo trebuie să subliniem că operațiile acestea de creare de credit, cer o oarecare evoluție în organizarea băncilor, dar și o educație făcută publicului, fără de care nu se poate aplica un sistem care e destul de complicat.

Cea dintâi condiție pentru funcționarea lui este ca fiecare cetățean care în mod obișnuit lucrează cu cecuri, să dispună de un cont în bancă. Fără el aceste cecuri „Nur zur Verrechnung“, nu pot să funcționeze așa cum ar trebui.

Crearea de credit de către băncile particulare poate duce ușor la abuzuri, căci nimic nu împiedică o bancă să nu emită cecuri fără acoperire sau să deschidă credite unor oameni cari nu au depus nici un fel de acoperire pentru aceasta. O bancă dă unui client al ei un carnet cu cecuri, în limitele unui credit deschis. Clientul emite cecuri având grije să fie totdeauna acoperit la bancă cu un credit sau valori corespunșătoare.

Această formă de credit prin emisiunea de cecuri, nu este de fapt o „creare de credit“. Atunci când deschiderea de credit se face pe baza unor efecte comerciale prezentate ca garanție, și e numai o „transformare a unui credit în mărfuri care există deja“.*)

*) Dr. H. Ritterhausen: Der Neubau des Deutschen Kreditsystems, pag. 107.

Emisiunea de cecuri având de bază astfel de acoperire, este o operație absolut normală astăzi, ea corespunde nevoilor de a avea lichide sume datorate efectiv de clienți și ca atare nu poate fi o cauză de dezechilibru în viața economică. Principalul argument în favoarea dezvoltării creditului în această formă, prin acordarea de credite asupra cărora să se dispună prin cecuri, cecuri cari să ajungă cât mai rar să fie transformate în numărar, și să fie întrebuițate numai pentru compensațiuni, este creșterea mare a circulației fiduciare în țară, aceste cecuri adăugându-se la circulația de bilete de bancă ale institutului de emisiune.

Numai cunoscând importanța circulației de cecuri în țările Anglo-Saxone, își poate da cineva seama despre marele lor rol în economia Națională. Ori știe oricine că o circulație mai activă de mijloace de plată, în orice formă, contribuie direct la creșterea câștigului total al națiunii și deci la mărirea avuției naționale.

În mare măsură, progresul economic al țărilor citate mai sus se datorește acestor „plăți fără numărar“.

O istorioară citată de un gazetar francez despre stările din Statele Unite în această privință, este semnificativă. *)

„Un juvaergiu vându într-o zi unui client un colier în valoare de cca 50.000 dolari. Clientul nu avea bani, dar dădu un cec asupra unei bănci unde avea drept acoperire suma de 1,50 dolari. Juvaergiul nu-și dădu însă nici o osteneală ca să meargă la bancă ca să încaseze cecul ci făcu imediat o afacere nouă cu el, cumpărând un rubin de 50.000 dolari. Dănzătorul rubinului îl dădu unui al treilea negustor pentru niște juvaericeale. Acesta îl transmise mai departe și în câteva zile cu acel cec s'au încheiat zece afaceri în valoare de 500.000 dolari, afaceri care nu ar fi fost posibile fără acel cec. După ce în forma aceasta cecul a făcut ca economia să câștige un plus de circulație de o jumătate de milion de dolari, cecul a fost prezentat de ultimul posesor la bancă.

Banca a refuzat bineînțeles plata, declarând cecul fără valoare. Întreaga

bază pe care s'au clădit aceste afaceri a devenit deodată nulă“.

Aceasta e cea dintâi parte a povestirii. Un cec fără acoperire poate teoretic circula la nesfârșit cu condiția singură să nu fie prezentat la bancă. E în această privință o aproape perfectă identitate cu moneda.

Dar povestea merge mai departe:

„Ultimul deținător, în loc să ceară celui dela care a primit banii restituirea mărfii sau despăgubire, — fapt care ar fi dus la anularea tuturor afacerilor încheiate, — convocă la un loc pe toți cei cari au lucrat cu acel cec și le ținu o vorbire:

„Domnii mei, am făcut cu toți afaceri în sumă de 500.000. Aceasta înseamnă pentru fiecare un câștig de 25% sau 12.500 dolari. Dacă cerem restituirea mărfurilor nu ne mai rămâne nimic din acest câștig. Nu e deci mai bine ca să strângem împreună cei 50.000 dolari și să-i depunem la bancă astfel ca cecul să aibe acoperire! li rămâne fiecare câte 7.500 dolari câștig și cel ce a emis cecul rămâne cu colierul. Am făcut cred o afacere destul de strălucită. Mai mult chiar, trebuie să mulțumim acelu om, care a făcut ca afacerile noastre să crească cu 500.000 dolari, și prin aceasta a înviorat întreaga viață economică. Cu ajutorul lui banul a fost pus în circulație, s'au încheiat afaceri, băncile au încasat provizioane și Statul impozite. Acest om, neonest în fapt, a înțeles poate mai bine decât oricine alt cineva, mecanismul civilizației americane.

Toți au câștigat după această exrocherie. Adevărata valoare a cecului nu are nici o importanță. Principalul lucru este că s'a descoperit un mijloc ca să se facă afaceri. Faptul inițial care a pus în mișcare toate tranșacțiunile de mai târziu a produs mai târziu suficient câștig pentru a acoperi cecul cu ușurință“.

De sigur că povestea de sus nu e tocmai morală. Dar nu acesta e scopul ei, ci de a ilustra bazele puternicului avânt al economiei americane și pe de altă parte să arate marile binefaceri ale creditului.

Normal, acest credit trebuie să se bazeze pe operațiuni reale, el să însemne numai un avans, o anticipare a unei încasări, nu o creație de credit cu ca-

*) Adrien de Meeüs în cartea „Amusante Amerique“. Flammarion, Paris, cit. de „Die Auslese“ Mai 1939.

racter inflaționist, care ar ataca moneda națională, cu toată grija institutului de emisiune.

Bineînțeles că pusă în forma aceasta problema creditului și a monetei, ne găsim în fața unei transformări complete a economiei monetare actuale.

Această transformare e de sigur cu caracter teoretic numai; s'a mai enunțat de unii că aurul va pierde importanța lui economică și totuși el e azi mai puternic decât oricând, cu toate că argumentele logice, între cari și cele de mai sus, tind să demonstreze inutilitatea lui.

Pentru existența unor mijloace de circulație, teoretic nu e nevoie decât de credit, de încrederea reciprocă a oamenilor și mai ales ca această încredere să aibe temelii solide. Ori tocmai aici e întreaga greutate de a putea renunța la aur și explicația că omenirea e încă atât de mult legată de mirajul metalului galben.

O transformare a creditului și al banului ar însema o importantă transformare morală a omenirii sau mai precis ar necesita această transformare.

Până atunci, corectivele cari se pot aduce rigidității sistemului etalonului aur, pot fi corectate numai în sensul celor de mai sus, printr'o circulație de valori de schimb extramonetare, cari să aibe de bază un credit acordat pe garanții reale.

Dr. N. N. PETRA.

Datoriile de războiu.

În activitatea economică a statelor sunt anumite stări excepționale, critice, când mersul normal al vieții este întrerupt, echilibrul este răsturnat și locul liniștii este luat de măsurile adecuate acestor timpuri.

Acesta este cazul provocat de flagelul războaielor.

Sarcinile statului în timp de războiu sunt cu mult mai mari decât cele obișnuite în vreme de pace, iar venitul național se micșorează simțitor, căci o mare parte din populație este sustrasă dela activitatea productivă și trimisă pe front, unde trebuie întreținută cu alimente, îmbrăcăminte, încălțăminte, armament, munițiuni, etc., iar restul populației — o mică parte — trebuie să înlocuiască pe cei plecați; să lucreze pentru hrănirea atât a populației civile, cât și a frontului.

Este incontestabil, că situația aceasta anormală impune anumite măsuri excepționale de prevedere.

Pentru a se putea face față distrugerilor de bunuri și inactivității economice din timpul războiului, statele acumula de obicei — până în secolul al XIII-lea, cantități de aur și argint, care erau suficiente pentru acoperirea necesităților cauzate de proporțiile de atunci ale războaielor. Aceste rezerve de metale prețioase mai erau ajutate și de o fiscalitate severă, sau împrumuturi interne, suficiente pentru acoperirea tuturor cheltuielilor.

În statele moderne cheltuielile de războiu fiind cu mult mai mari decât în trecut, trebuiesc acoperite cu alte mijloace la fel de mari.

Printre aceste mijloace se numără:

- a) Rezervele adunate de mai înainte;
- b) Venituri fiscale curente;
- c) Impozite pe capital;
- d) Împrumuturi interne pe termen scurt sau lung;
- e) Împrumuturi externe;
- f) Rechiziții;
- g) Inflație, etc.

Folosirea unuia sau a mai multor mijloace din cele menționate mai sus, este în strânsă dependență cu: structura economică a țării respective, rezervele acumulate în timp de pace, posibilitatea unui ajutor extern, întinderea și durata conflictului, teritoriul pierdut sau câștigat, etc.

Astfel țările închise, fără ieșire la mare, sau blocate, vor fi silit să recurgă la împrumuturile interne pe termen lung, dacă sunt bogate; sau la rezervele proprii și sprijinul aliaților, dacă sunt mai sărace. Iar țările cu ieșire la mare și neblockate, vor putea duce o politică economică mai liberală, decât cele precedente.

Mărimea cheltuielilor de războiu este în proporție cu progresele tehnice, adică a mijloacelor de distrugere cât mai moderne. De unde în războiul dela 1871, cifrele statistice ne arată că Franța și Germania au cheltuit fiecare câte aproximativ 1,5 miliarde mărci-aur; în războiul mondial (1914—1918) s'au sacrificat următoarele sume:

Germania circa 160 miliarde mărci-aur;

Franța circa 110 miliarde mărci-aur;

iar în total, războiul mondial a costat circa 800 miliarde mărci-aur, în afară de sacrificiile enorme de capital uman.

Aceste cifre astronomice au fost acoperite în felul următor:

Germania (în miliarde mărci-aur):

Impozite	20,7	13,1%
Împrumuturi interne:		
a) Pe termen lung	98,2	62,1%
b) Pe termen scurt	39,3	24,8%
Împrumuturi externe	—	—
	158,2	100 %

Anglia (în milioane lire-aur):

Impozite	1743	19,8%
Imprumuturi interne:		
a) Pe termen lung	2072	23,5%
b) Pe termen scurt	3682	42,1%
Imprumuturi externe	1306	14,6%
	8803	100%

Franța (în miliarde franci-aur):

Impozite	1,3	0,9%
Imprumuturi interne:		
a) Pe termen lung	54	42,2%
b) Pe termen scurt	43,4	33,9%
Imprumuturi externe	30,5	23%
	129,2	100%

O privire asupra acestor date statistice ne arată că natura datoriilor făcute de principalele state beligerante, în timpul războiului mondial, este în strânsă legătură cu structura economică și situația geografică.

Germania, țară industrială, dar blocată, a recurs la mijloacele proprii; împrumuturi pe termen lung 62,1% și pe termen scurt 24,8%, deci circa 87% din totalul datoriilor contractate în timpul războiului. Numai 13% din venituri au fost de proveniență fiscală, iar datorii în străinătate n'a putut contracta, căci era înconjurată de puterile „Antantei“. Este însă de observat, că în primii trei ani ai războiului mondial, Germania a dispus de rezervele proprii, căci pe lângă cele 5 miliarde franci, primite despăgubire de la Franța după războiul din 1871 și depozitate în vestitul tezaur „turnul de la Spandau“, și-a mai acumulat alte importante rezerve de metale prețioase, alimente și armament.

Resursele imense de bogăție, de care a dispus Anglia, au făcut ca această țară să-și poată acoperi trebuințele războiului mondial, din: venitul impozitelor 19,8% și împrumuturi interne pe termen scurt 42,1%, deci în total circa 62%, restul fiind format din împrumuturi interne pe termen lung 23,5% și împrumuturi făcute în străinătate 14,6%, în mare majoritate din Statele-Unite nordamericane. Situația excepțională a Mării Britanii a fost ajutată de activitatea economică necesară consumului particular, ce a continuat fără întrerupere, și de sistemul fiscal extrem de elastic din această țară.

În Franța, datorită caracterului mixt industrial-agricol-comercial, al acestei țări, predomină datoriile interne, pe termen lung 42,2%, pe termen scurt 33,9%. Datoriile făcute în străinătate 23% sunt mai mari procentual ca ale Angliei, dar în schimb veniturile din impozite sunt aproape nule.

Revenind la metodele amintite pentru găsirea sumelor mari necesare acoperirii cheltuielilor de războiu, din exemplele citate mai sus putem desprinde următoarele concluzii.

a) Rezervele cele mai importante de aur și argint înainte de războiul mondial le-a avut Germania, care a putut în primii trei ani, să nu recurgă la datorii.

Perspectivile actuale ale unei astfel de metode sunt foarte reduse, căci astăzi aproape toate statele și mai ales cele „totalitare“ și-au epuizat rezervele bănești, cu cheltuielile enorme făcute pentru înarmare. Cu toată vechimea acestui sistem, totuși se crede și azi, că nu se poate susține un războiu, fără disponibilități de numărare-aur. Această lipsă actuală, este una din speranțele păcii!

b) Veniturile fiscale curente sunt mai scăzute în timpul războiului decât în vreme de pace, căci venitul național real produs, este în continuă scădere. În țările agricole este și mai delicată această situație, căci în timpul războiului lipsind de pe piață produsele industriale, regiunile agricole revin cu ușurință la stadiul economiei naturale, la schimbul troc. Iar orașele ne mai având ce da în schimbul produselor agricole, rămân fără alimente, astfel că trebuie utilizată metoda constrângerii, pentru alimentarea lor.

Apoi sunt multe țări, care și în timp de pace au fost silite să recurgă la împrumuturi, deoarece nu și-au putut acoperi cheltuielile numai din impozitele curente. Situația devine cu atât mai gravă în timpul războiului.

Deci pentru acoperirea cheltuielilor de războiu este cert, că trebuie făcută abstracție de la impozite. Veniturile fiscalului vor avea rolul să acopere cheltuielile normale administrative și să absoarbă o parte din mijloacele de plată puse în circulație în timpul războiului, ca astfel să ajute la îndepărtarea scadenței inflației.

c) Impozitele pe capital n'au fost folosite în timpul războiului mondial pentru acoperirea cheltuielilor, căci această metodă paralizează inițiativa particulară chiar în timp de pace; iar în vreme de războiu ar risca să oprească și ce mai rămâne din activitatea economică productivă. Randamentul impozitului pe capital s'a dovedit a fi întotdeauna mai scăzut decât cel scontat, pe când consecințele de ordin social, moral și economic au fost cu mult mai grave, decât cele sperate.

O mare piedică întâmpină acest sistem la aplicarea în practică, fiindcă ori ce metodă s'ar imagina pentru transformarea în mijloace de plată a capitalului aflat sub formă de pământ, clădiri, mașini, etc., necesită un timp mai mult sau mai puțin îndelungat.

d) Imprumuturile interne au fost folosite de toate statele beligerante. Înainte de războiul mondial existau disponibilități mari de capitaluri depuse la bănci, care au putut fi puse în slujba războiului.

Imprumuturile interne de războiu au întotdeauna un caracter mai mult sau mai puțin forțat. De obicei se contractează întâu datorii flotante, pe termen scurt, și apoi pe măsură ce acestea apasă prea mult asupra bugetului anual al statului, sunt transformate în datorii pe termen lung, se consolidează. Imprumuturile mari sunt contractate însă de la început, pe termen

lung, repartizându-se astfel pe mai multe generații, sarcinile mari prezente.

e) De multe ori țara beligerantă nu găsește în interiorul său sumele necesare și atunci este silită să contracteze împrumuturi în străinătate. De obicei împrumuturile acordate în străinătate constau din furnituri de armament, munițiuni, materii prime, hrană etc., necesare frontului. În războiul mondial cele mai mari datorii au fost contractate în Statele-Unite ale Americii de Nord. După datele publicate de „Universul“ din ziarul londonez „Daily News“, starea acestor datorii, pentru statele cu sume mai mari, este următoarea (în mii dolari):

	Datoria contractată.	Plata efectivă.	Rest de plată.
Anglia	4.368.000.—	2.025.849.—	3.160.882.—
Franța	3.863.650.—	486.076.—	3.615.144.—
Italia	2.004.900.—	100.830.—	1.917.644.—
Belgia	400.680.—	52.191.—	384.127.—
Rusia	371.038.—	8.750.—	362.288.—
Polonia	206.057.—	22.646.—	266.348.—
Cehoslovacia	165.241.—	20.134.—	145.486.—
etc., etc.			

În total statele europene au contractat în America de Nord datorii de războiu în sumă de 10.389.764.000.— dolari. În contul acestei datorii au plătit până azi: 2.731.635.551.— dolari și mai datorează 10.962.561.119 dolari, deci cu 572.797.119.— dolari mai mult decât împrumutul inițial, căci s'au acumulat dobânzi restante.

Țara noastră datorează Statelor-Unite ale Americii suma de 44.590.000.— dolari, plus dobânzile de întârziere din 1934 și tocmai acum se discută reluarea plății cuponului aferent.

Datoriile noastre de războiu au fost grupate în două categorii; „datorii de războiu propriu zise“ și „relief-bonds, provenite din diferite aprovizionări ce ni s'au făcut.

În afară de datoria amintită, România mai are de plătit aliaților săi, următoarele sume:

In Anglia . . .	18.448.200.—	lire sterline-aur
„ Franța . . .	525.000.000.—	franci-aur
„ Italia . . .	157.911.817.—	lirete-aur

iar datoriile de „relief-bonds“ se ridicau la circa 1.400 milioane lei în 1935. Anuitățile datoriilor de războiu nu le-am mai plătit dela moratoriul Hoover, iar după „relief-bonds“ le-am plătit numai către: Danemarca, Suedia, Norvegia și Elveția.

f) Rechizițiile sunt tot o formă a împrumuturilor de stat, plasate la proprietarii de animale, vehicule, capitaluri-marfă, etc. Sunt practicate mai ales de țările care nu au o pregătire suficientă în vederea războiului și nu dispun de un parc mare de mijloace de transport, alimente, etc. Pentru a nu se nedreptății și demoraliza populația, ar fi recomandabil ca bonurile de rechiziție să poarte o dobândă rezonabilă, ca și alte hârtii de stat.

g) Inflația folosită în timp de războiu are două forme; mai întâiu se recurge la inflație de credite, adică statul crează mijloace de plată, ca bonuri, polițe, etc., pe care le camuflează prin diferite măsuri administrative, pentru a se întârzia efectele. Această inflație de credite are de scop să mărească producția și prețurile de en-gros, urmând ca între timp tot statul să retragă pe calea impozitelor, o bună parte din mijloacele de plată amintite. Dar cheltuielile statului fiind în continuă creștere, se ajunge ușor la inflația de monetă, care este cât se poate de periculoasă. Aceasta constă în a cere institutului de emisiune să tipărească bancnote, fără acoperire metalică și fără a ține seamă de necesitățile economice, ci numai de trebuințele statului de a-și onora scadențele.

Rezultatul final este, că hârtia monetă se depreciază complet și costul vieții crește în mod vertiginos. Împrumuturile interne se pot achita foarte ușor în timp de inflație, căci această metodă se reduce la exproprierea unei părți din venitul național acumulat sub formă de capital și la o fiscalitate excesivă asupra veniturilor din salarii. Deci cei care plătesc inflația sunt: deținătorii de capitaluri-bani, rentierii și salariații.

După războiul mondial, prin inflația din 1921—23, Germania și-a achitat toate datoriile interne și și-a renovat în trei ani toată industria, pe când Anglia și-a renovat-o numai în 1931—35; iar Franța a început acest lucru abia în 1937. Dar atât Anglia, cât și Franța plătesc și astăzi datorii interne de războiu.

Ca și înainte de războiul mondial, statele se găsesc azi împărțite în două tabere; țările democratice — marile puteri occidentale — care gravitează în jurul axei Paris—Londra, și statele totalitare — puterile centrale — cu axa — Roma—Berlin.

Puterile occidentale având asigurată legătura pe apă cu străinătatea, vor putea — în caz de războiu — să mențină o libertate relativă a circulației mărfurilor, exercitând numai un control general asupra vieții economice și declarând un eventual moratoriu parțial. Pentru acoperirea cheltuielilor de războiu se va recurge la împrumuturile interne și externe.

Statele totalitare, fiind amenințate de o blocare pe apă, vor fi silit să se bizuie numai pe împrumuturile interne, obținute din economiile așa zisului „circuit închis“. În aceste țări industriale, producția bunurilor, consumul, prețurile, comerțul exterior, etc., sunt controlate riguros de către stat, care emite mijloace de plată pentru a obține o producție tot mai mare, urmând ca aceste mijloace de plată să le absoarbă apoi statul, prin împrumuturi pe termen lung. Pentru buna funcționare a circuitului închis, aceste țări caută să-și asigure o autarhie cât mai completă, un teritoriu comercial cât mai întins și stocuri importante de materii prime și materiale de războiu. Economia particulară va fi supusă unui moratoriu general în tot timpul războiului.

În partea răsăriteană a Europei se află o serie de state — Polonia, România, Turcia și Grecia, — care sunt sărace în capitaluri industriale și au un caracter agricol. Ele vor fi silite să recurgă la măsuri de control al comerțului exterior, al prețurilor și consumului, iar pentru cheltuielile de războiu, vor întrebuința împrumuturile interne și cele externe, fiind fără garantate de Anglia și Franța.

Nourii întunecoși de războiu, care plutesc deasupra Europei, ne obligă să fim întotdeauna pregătiți economicște pentru a putea face față oricărei eventualități.

L. B.

Timbrarea cererilor de înmatriculare în Registrul Comerțului.

Circulara Asociațiunii Băncilor Române.

Prin recenta modificare adusă art. 4, par. 30 din Legea Timbrului, s'a prevăzut pe de o parte majorarea taxelor existente, iar pe de altă parte extinderea materiei impozabile, taxându-se toate cererile de înmatriculare în registrul comerțului (respectiv în registrul societăților bancare) nu numai cele privitoare la înscrierea, modificarea, radierea unei firme, sau înființările sau desființările de sucursale, astfel cum prevedea textul anterior.

Se impun deci dela 1 Aprilie a. c. orice alte înmatriculări dintre care, menționăm ca deosebit de frecvente, în viața societăților bancare, cele privitoare la drepturile de semnătură.

Această măsură constituia, pentru bănci în special, o sarcină extrem de apăsătoare, pentru că, în conformitate cu art. 9 din Legea bancară, băncile sunt obligate a face orice mențiuni nu numai în registrul din localitatea unde își au sediul principal, dar și în registrele din toate localitățile unde au sucursale.

Asociațiunea Băncilor Române a relevat Ministerului de Finanțe situația creată prin dispozițiunea modificatoare a legii. În urma întâmpinării făcute, Ministerul Finanțelor, Direcția Timbrului, ne-a precizat cu adresa Nr. 61.987 din 15 Mai 1939, că taxa prevăzută de art. 4, par. 30 din Legea Timbrului se plătește, pentru una și aceeași mențiune, o singură dată, atunci când ea este făcută în registrul comerțului de pe lângă Camera de Comerț de care depinde sediul central. Pentru aceeași mențiune, făcută conform art. 9 din Legea bancară, la registrele Camerilor de Comerț de care depind sucursalele, nu se mai plătește o nouă taxă.

Prin consecință instituțiunile de credit, cari au sucursale, vor face mențiunea la sediul centralei cerând liberarea unui certificat doveditor că taxa prevă-

zută de art. 4, par. 30 a fost plătită. Pe baza acestui certificat, mențiunea la sediile sucursalelor urmează a fi făcută de oficiul registrului, fără plata vreunei alte taxe.

O interesantă decizie a tribunalului Arad.

Limba maghiară e sau nu e limbă străină ?

În conformitate cu regulamentul financiar al primăriei municipiului, societatea care editează ziarul maghiar „Hirlap“ din Arad a fost amendată cu de 8 ori impozitul convenit după firma așezată la intrarea în sediul societății, pentru că pe lângă inscripția românească, societatea a folosit și o inscripție în limba maghiară. Împotriva procesului verbal și a deciziei de impunere, societatea a înaintat apel, care, însă, a fost respins de comisia respectivă. Față de decizia de respingere, societatea, prin jurisconsultul ei, a făcut recurs, care a fost judecat recent de s. IV-a a tribunalului local, în completul d-lor Georgescu-Bujor și apoi — intervenind divergență — prin completul d-lor Bondarev-Georgescu-Bujor.

În recursul înaintat de reprezentantul juridic al societății menționate, se arată că dispoziția regulamentului privitor la textul în limba maghiară al firmei nu poate fi aplicată întru cât limba unei minorități ce trăiește în țara noastră, nu poate fi considerată ca străină. O limbă străină este considerată aceea, care nu este vorbită de nici un locuitor al țării.

Reprezentantul primăriei a arătat că întru cât în Constituție se arată că limba oficială a Statului este cea română, toate celelalte limbi trebuie considerate ca străine.

Reprezentantul societății „Hirlap“, în replică, a susținut că, fără îndoială, limba oficială este cea română, însă textul firmei nu este un text oficial și prin urmare, poate fi scris și în altă limbă.

Hotărârea tribunalului, — care de altfel a rămas definitivă — a admis recursul și a arătat că în cazul de față nu e locul să fie aplicat de opt ori impozitul de bază.

Hotărârea aceasta echivalează cu aceea, că limba maghiară nu e o limbă străină în România și, că alături de ea, nu sunt nici limbile vorbite de celelalte minorități ce locuiesc pe teritoriul țării.

Am remarcat și am dat această extensiune hotărârii tribunalului din cauza noutății jurisprudenței ce a stabilit-o în materie.

CRONICA.

În atenția firmelor importatoare și exportatoare. Comunicatul ministerului economiei naționale. Ministerul economiei naționale — direcțiunea reglementării importului — aduce la cunoștința firmelor exportatoare și importatoare în compensație următoarele:

1. Dela data de 1 Mai 1939, serviciul compensații din această direcțiune va calcula și va ține evidențele, la orice categorie de compensații, numai în

moneta străină a exporturilor disponibilelor din cari lucrează.

2. Dela această dată cererile de import în compensație, întocmite pe formularul tip, nu se vor primi la înregistrare dacă nu vor avea indicat la rubrica „Valoarea mărfii” suma totală a facturilor anexate, exprimată numai în moneda străină a lor și separat apoi, pentru fiecare disponibil în parte, valoarea tot în monedă străină ce trebuie angajată din el.

Se va căuta ca moneda facturilor să fie aceeași cu moneda exporturilor disponibilelor din cari trebuie să se lucreze cererea.

3. De asemenea în cazul excepțional când moneda facturii este alta decât aceea a disponibilelor respective, banca autorizată care are disponibilul în devize pentru import la corespondentul său va trebui să scrie în cererea de import și să semneze cursul de convertire și calculul de transformare întrebuițat pentru ca angajările de disponibil să se facă tot în moneda exporturilor executate.

4. Autorizațiile de import în compensație ce se vor elibera vor avea indicat la rubrica „Valoare” suma în monedă străină și informativ cea transformată în Lei, la cursul din ziua exportului.

Cultura rațională a porumbului în Muntenia. Șeful regiunii agricole Filipești-Prahova ne comunică următoarele:

De câțiva ani în multe părți ale Munteniei se încearcă cultura porumbului în felul arătat de Institut de Cercetări Agronomice: ogor de toamnă, semănat în rânduri câte un singur fir (cel mult două) în cuib, cu repartizarea plantelor pe teren cam 5 fire pe 2 m. p. (soiurile dinte de cal și românesc), prășit de 3 ori și suprimarea rarității și mușuroitului. Distribuția plantelor de mai sus se obține, lăsându-se între rânduri distanțe de 80 cm., 70 ori 60 și între fire pe rând 50 cm., 57 ori 67 cm. respectiv.

Acest fel de cultură poate fi executat de orice gospodar, deoarece uneltele, ce se cer, sunt tot plugul, sapa și grapa de mărăcin, cari se găsesc pretutindeni deși întrebuițarea, pe lângă acestea, a semănătoarei, prășitoarei și grapei de fier ar da rezultate și mai bune.

În anii secetoși, mai ales, cu această cultură rațională ajungem la rezultate izbitoare.

Pentru a arăta reușita porumbului cultivat după metoda descrisă dăm mai jos rezultatele obținute anul trecut 1938 în regiunea Filipeștilor jud. Prahova. Pentru comparație dăm și mediile recoltelor din câmpurile învecinate cu cele cultivate în mod rațional, medii, cari, cu mici excepții, au fost aceleași pentru întreaga comună. Anul 1938 s'a arătat cu deosebire neprielnice culturii porumbului în această parte a ținutului, printr'o

secetă îndelungată de două luni în cursul verii și care a făcut ca mulți săteni să nu recolteze decât cocenii.

Comuna.	Rec. la ha. în cultura rațională.	Medie locală la ha.
Filipești de Târg	1.755 kg.	250 kg.
Ghirdoveni	1.725 „	650 „
Vlădeni	2.060 „	450 „
Dărmănești	1.115 „	250 „
Mărgineni de Jos	2.400 „	700 „
Vornicu-Mărgineanu	2.400 „	800 „

Diferențe între rezultatele ambelor feluri de culturi sunt așa de mari încât este de prisos să adăogăm ceva la cele de mai sus pentru a recomanda răspândirea metodei raționale peste tot.

*

Intre Germania și Jugoslavia s'a încheiat un acord de credit pe 10 ani. El deschide Jugoslaviei un credit de 300 milioane mărci, în baza căruia această țară își va putea înzestra armata din Germania. Două treimi din acest credit se vor întrebuița pentru cumpărarea de puști și alt material de războiu, dela uzinele Skoda. Dintre ofertele firmelor străine, printre cari unele britanice și italiene, Jugoslavia a dat preferință celor germane, pe de o parte, din cauza condițiilor de credit mai favorabile și, pe de altă parte, pentru că și comenzile de până acum au fost efectuate tot de Skoda.

Guvernul finlandez a depus la Cameră un proiect de lege prin care se restrânge dreptul străinilor de a poseda bunuri mobile și imobile.

În societățile anonime, proiectul stabilește că străinii nu pot avea mai mult de o cincime din acțiuni. Iar societățile ce au în consiliul lor de administrație străini, sunt considerate ca străine, nu finlandeze, precum erau până acum, chiar dacă o mare parte din acționari sunt finlandezi.

Toate societățile vor fi obligate a imprinia pe 4/5 din acțiunile lor formula: „necedabilă străinilor”.

Intre țările din Sud-Estul Europei, spre care s'a îndreptat mai stăruitor acțiunea cercurilor comerciale și oficiale engleze în vederea intensificării relațiilor economice, se numără și Jugoslavia. E de ajuns să menționăm următoarele fapte elocvente: la Zagreb și Belgrad s'au creat de curând Camere de comerț anglo-jugoslave, iar pe lângă Camera de comerț din Londra, se va înființa o secție comercială jugoslavă. Pe de altă parte, un grup de economiști jugoslavi va vizita în curând Anglia, spre a lua contact cu forurile indicate în vederea cercetării posibilităților de sporire a schimbării dintre cele două state.